

طراحی کنترل کننده تجمعی ذرات برای پایدارساز سیستم قدرت به منظور افزایش پایدارسیستم قدرت

حامد حبیبی^۱، رضا شریفیان دستجردی^{۲*}

^۱گروه برق، واحد خمینی شهر، دانشگاه آزاد اسلامی، خمینی شهر، اصفهان، ایران hamed.habibi@iaukhsh.ac.ir

^۲گروه برق، واحد لنجان، دانشگاه آزاد اسلامی، لنجان، اصفهان، ایران reza.sharifian@iaukhsh.ac.ir

چکیده: افزایش پایداری سیستم قدرت، با طراحی کنترل کننده تجمعی ذرات برای PSS، در این مقاله مورد بررسی قرار می گیرد. مشکل طراحی همزمان دو شرط برای پایداری، به عنوان یک مشکل بهینه سازی با مقادیر ویژه مبتنی بر تابع هدف فرمول شده است و الگوریتم تجمعی ذرات برای جستجوی بهینه پارامترهای کنترل کننده بکار برده و پایدارساز پیشنهادی را روی یک سیستم قدرت متصل به شین بی نهایت، آزمایش شده است. نتایج شبیه سازی غیر خطی و آنالیز مقادیر ویژه، تاثیرگذاری و نیرومندی روش پیشنهادی را روی رنج وسیعی از شرایط بارگذاری را نشان می دهد.

کلمات کلیدی - پایداری دینامیک، الگوریتم تجمعی ذرات، بهینه سازی چندمنظوره

۱-مقدمه: در دهه های گذشته استفاده از پایدارسازسیستم قدرت به منظور بهبود پایداری به میزان چشم گیری افزایش یافته است. با پیشرفت روشهای بهینه سازی و به ویژه بهینه سازی هوشمند و بهبود تنظیم این پایدارسازها استفاده از این پایدارسازها، کاربرد PSS میتواند عمده تر هم بشود. اما بررسی یک سیستم بزرگ برای طراحی پایدارساز نیاز به حجم محاسباتی بسیار بالایی دارد. روشهای مختلفی که برای طراحی پایدارساز وجود دارد بر اساس روشهای تکرار هستند. این حجم محاسباتی بالا، کم کردن تعداد تکرارها در رسیدن به جواب از اهمیت بالایی برخوردار است. فایده استفاده از الگوریتم تجمعی ذرات، همینجامشخص می شود. چندین روش مبتنی بر تئوری کنترل مدرن برای مساله ی طراحی PSS مورد استفاده قرار گرفته اند. این روش ها شامل ساختار متغیر تطبیقی بهینه و کنترل هوشمند هستند [4-1]. علیرغم قابلیت های تکنیک های کنترل مدرن با ساختارهای مختلف، سیستم های قدرت همچنان ساختار CPSS را ترجیح می دهند [6]. دلیل آن می تواند سادگی تنظیم آنلاین و عدم ضمانت پایداری برخی از روش های ساختار متغیر یا تطبیقی باشد. تکنیکهای مختلف طراحی ترتیبی PSSها برای میرا کردن یکی از مدهای الکترومغناطیسی در یک لحظه ارائه می شوند [7]. اگرچه ممکن است این روش در نهایت به انتخاب بهینه ی پارامترهای PSS منجر نشود. علاوه بر این، پایدارسازهای طراحی شده برای میرا کردن یک مود می توانند تاثیرات منفی روی دیگر مودها بگذارند. هم چنین، طراحی ترتیبی بهینه خیلی پیچیده است. در [9, 8] از طراحی ترتیبی PSSها دوری شده است. متأسفانه، روش های پیشنهادی تکرار شونده هستند و محاسبات خیلی سنگینی دارند. علاوه بر این، مرحله ی راه اندازی این الگوریتم ها بسیار مهم است و روی پاسخ دینامیک نهایی سیستم کنترل شده تاثیر می گذارد. بنابراین، برای اجتناب از ران های طولانی برای تست های

صحت سنجی روی مدل غیرخطی، H_{∞} یک معیار انتخاب نهایی نیاز است. تکنیک های بهینه سازی [10, 11] برای مساله ی طراحی PSS مقاوم به کار رفته اند. هرچند، اهمیت و دشواری های انتخاب تابع وزن دهی مساله ی بهینه سازی گزارش شده اند. علاوه بر این، نمایش عدم قطعیت جمع شونده و / یا ضرب شونده نمی تواند با شرایطی که در آن ها یک سیستم پایدار نامی پس از وقوع اغتشاش ناپایدار می شود کنار بیایند [12]. علاوه بر این، پدیده ی حذف صفر و قطب در این روش قطب های حلقه بسته ای تولید می کند که میرایی شان مستقیماً به سیستم حلقه باز (سیستم نهایی) وابسته است [13]. از طرف دیگر، مرتبه ی پایدارساز مبتنی بر به اندازه ی مرتبه ی سیستم است. این امر باعث پیچیده شدن ساختار این گونه پایدارسازها می شود و کاربرد آنها کم می کند. هر چند روش بستن حلقه ی ترتیبی [14] برای تنظیم آنلاین خیلی مناسب است، ولی هیچ ابزار تحلیلی ای برای تصمیم گیری در مورد دنباله ی بهینه ی بستن حلقه وجود ندارد.

از طرف دیگر، Kundur و همکارانش [15] تحلیلی جامع از تاثیرات پارامترهای مختلف CPSS بر روی عملکرد دینامیک کلی سیستم قدرت ارائه داده اند. نشان داده می شود که انتخاب مناسب پارامترهای CPSS منجر به عملکردی رضایت بخش در حین آشفتگی سیستم می شود. علاوه بر این، [16] Gibbard نشان داد که CPSS در شرایط بارگذاری مختلف، میرایی مطلوبی نتیجه می دهد. ماهیت مقاوم CPSS به این دلیل است که تابع تبدیل گشتاور مرجع ولتاژ در شرایط کاری مختلف تقریباً بدون تغییر باقی می ماند. روش گرادبان برای بهینه سازی پارامترهای PSS در شرایط کاری مختلف در [17] ارائه می شود. متأسفانه، فرایند بهینه سازی نیازمند محاسبه ی ضریب حساسیت و بردارهای ویژه در هر تکرار است. این مورد منجر به بار محاسباتی سنگین و همگرایی کند می شود. علاوه بر این، فرایند